

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาภูมิปัญญาจากจิตรกรรมฝาผนังกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “จิตรกรน้อย” กรณีศึกษา : จิตรกรรมฝาผนัง วัดจะทิ้งพระ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	
ผู้วิจัย	นางสาวนงนุชนารถ นวลสุวรรณ	ปีการศึกษา 2548
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา หลักสูตรและการสอน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อำนาจ ยัสโยธา	
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติ ต้นไทย	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาจากจิตรกรรมฝาผนัง กรณีศึกษา : จิตรกรรมฝาผนัง วัดจะทิ้งพระ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา เพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “จิตรกรน้อย” เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะ ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ พรรณนาโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงชาติพันธุ์วรรณา เพื่ออธิบายค้นหาภูมิปัญญาที่เกิดจากความสัมพันธ์ของคน ความรู้ และทรัพยากรที่ปรากฏในภาพจิตรกรรม

ผลการวิจัยพบว่า

1. จิตรกรรมฝาผนัง วัดจะทิ้งพระ เป็นจิตรกรรมไทยประเพณี โดยแสดงเรื่องราวพุทธประวัติ เป็นผลงานของจิตรกรในท้องถิ่น ที่สะท้อนปัจเจกลักษณะการเขียนภาพให้เป็นรูปลักษณะแห่งมโนคติ ด้วยประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและความชำนาญ เป็นเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาของท้องถิ่นด้านจิตรกรรม แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของกฎเกณฑ์ธรรมชาติ อันได้แก่ ความสัมพันธ์กับสังคม ความสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

2. การค้นพบภูมิปัญญาด้านจิตรกรรมในภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดจะทิ้งพระ เป็นข้อสนับสนุนให้ครูตระหนักในการนำความรู้ และประสบการณ์ในท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน ในลักษณะหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งในการค้นพบครั้งนี้หลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมได้แก่ หลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้เยาวชนเป็นจิตรกรน้อยสืบทอดภูมิปัญญาด้านจิตรกรรมฝาผนัง เห็นคุณค่าผลงานจิตรกรรมฝาผนัง ที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญาไทย

Thesis title A Study of Wisdom from Mural Paintings and the Development of a Local Curriculum on the Topic “Junior Painters”: Case Study of the Mural Paintings of Jatingpra Monastery, Jatingpra Village, Satingpra District, Songkhla Province.

Researcher’s name Miss Nongnutchanart Nualsuwan **Academic year** 2005

Degree Master of Education in Curriculum and Instruction

Supervisors

1. Chairman, Thesis Advisory Committee
Associate, Professor Amnuay Yasayotha
2. Member, Thesis Advisory Committee
Assistant Professor Kitti Tanthai

ABSTRACT

The objective of this research was to study wisdom from mural paintings: case study of the mural paintings of Jaingpra Monastery, Jatingpra Village, Satingpra District, Songkhla Province, to seek an approach for development of a local curriculum on the topic “Junior Painters” to complement the learning of the art course for primary grade 3. For the research, the qualitative research method was employed, with description effected through the process of descriptive ethnological analysis to search for and explain the wisdom derived from relations between man, knowledge, and resources as found in the paintings.

The research findings were as follows.

1. The said paintings were traditional Thai oriented toward Buddhist affairs that local Thai painters brought out along the same line of relations between man, knowledge, and resources. There was a paradigm of outlook on life as knowledge foundation to show relations of natural laws consisting of social relations, relations with nature and environment, and relations with the supernatural.

2. The wisdom from the mural paintings referred to could be developed into a local curriculum on the topic “Junior Painters” to transmit the capability and potential of painters to local youths for them to afford self-discovery and creative expression and to realize the value of paintings as legacies of culture, local wisdom, and Thai as well as international wisdom for always.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์เรียบร้อยได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์อำนวยการ ยัสโยธา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติ ตันไทย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร เทพนวล ที่ดูแลผู้วิจัย อย่างใกล้ชิด ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาตั้งแต่ต้น ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ณรงค์ กาญจนะ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ ดร.ปรีดา เบ็ญการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย ผลพฤษไพโร คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้รู้ในท้องถิ่นที่ให้การต้อนรับ และให้ข้อมูลด้วยความจริงใจ ซึ่ง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์หากลั่นกรองเป็นภูมิปัญญาใหม่ เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ คำแนะนำ ในการศึกษาค้นคว้าด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณที่ ๆ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท คุณประสิทธิ์ จันทรดี คุณศุภนิศย์ จันทรดี คุณเชียรพร ลำานวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณวรพล ไสสอาด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา – มารดา ที่ เป็นผู้ให้ชีวิต ให้ความรัก ให้สติปัญญาความรู้และให้คุณธรรมซึ่งเป็นเครื่องชี้แนะให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ ในชีวิต

นางสาวนงนุชนารถ นवलสุวรรณ